

הַלְבוֹת רוֹצֵחַ וְשֹׁמֵרֵת נַפְשׁ פָּרֶק ז

א. תִּלְמִיד שֶׁגָּלָה לְעָרִי מִקָּלֵט, מִגָּלִין רַבּוֹ עָמוּ: שֶׁנֶּאֱמַר "וְחַי" (דברים ד, מב; דברים יט, ד; דברים יט, ה) עָשָׂה לוֹ כְּדֵי שְׂיַחֲיָה, וְחַי בַּעֲלֵי חֲכָמָה וּמִבְקָשֶׁיָּהּ בְּלֹא תִלְמוּד כְּמִיתָה חֲשׂוּבָה. וְכֵן הָרַב שֶׁגָּלָה, מִגָּלִין יִשְׁיבֶתוּ עָמוּ.

ב. עָבַד שֶׁגָּלָה לְעִיר מִקָּלֵט אֵין רַבּוֹ חַיֵּב לְזוּנוֹ, וּמַעֲשֵׂה יָדָיו לְרַבּוֹ. אֲשֶׁה שֶׁגָּלָת לְעִיר מִקָּלֵט, בַּעֲלָה חַיֵּב לְזוּנָהּ, וְאֵינוּ יְכוּל לֹאמַר לָהּ שְׂאִי מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ בְּמִזְנוּתֶיךָ, אֲלֵא אִם כֵּן הָיוּ מִסְפִּיקִין לָהּ.

ג. רוֹצֵחַ שֶׁנִּגְמַר דִּינוֹ לְהַגְלוֹתוֹ, וּמֵת קֹדֶם שֶׁיִּגָּלָה מוֹלִיכִין עֲצֻמוֹתָיו לְשֵׁם; וְרוֹצֵחַ שֶׁמֵּת בְּעִיר מִקָּלֵטוֹ, קוֹבְרִין אוֹתוֹ שֵׁם. וּבִעֵת שְׂיָמוֹת הַכּוֹהֵן הַגָּדוֹל, מוֹלִיכִין עֲצֻמוֹת הַרוֹצֵחַ מִשֵּׁם לְקַבְּרֵי אֲבוֹתָיו.

ד. שְׂאֵר הַלְוִיִּים הַשּׁוֹכְנִים בְּעָרֵי מִקָּלֵט כְּשִׂימוֹת אֶחָד מֵהֶן, אֵינוּ נִקְבָּר בְּעִיר וְלֹא בַּתּוֹךְ הַתְּחוּם: שֶׁנֶּאֱמַר "וּמִגְרָשֵׁיהֶם, יִהְיוּ לְבִהְמָתָם וְלִרְכָשָׁם, וְלִכָּל, חֵיתָם" (במדבר לה, ג) לְחַיִּים נִתְּנוּ, וְלֹא לְקַבְּרָהּ.

ה. רוֹצֵחַ שֶׁהָרַג בְּשִׁגָּגָה בְּעִיר מִקָּלֵטוֹ גּוֹלָה בָּהּ מִשְׁכוּנָה לְשְׁכוּנָה, וְאֵינוּ יוֹצֵא מִן הָעִיר. וְכֵן לֹא שֶׁהָרַג בְּמִדִּינָתוֹ גּוֹלָה לְמִדִּינָה אַחֶרֶת מִעָרֵי הַלְוִיִּים, לְפִי שֶׁכָּלֵן קוֹלְטוֹת כְּמוֹ שְׂיַתְבָּאָר; וְאִם הָרַג חוּץ מִעָרֵי הַלְוִיִּים, וּבִרְחַל לְעִירוֹ הָרִי זֶה קוֹלְטוֹ.

ו. עִיר מִקָּלֵט שֶׁרָבָה רִצְחָנִים, אֵינָה קוֹלְטֶת שֶׁנֶּאֱמַר "וְדַבֵּר בְּאָזְנֵי זִקְנֵי הָעִיר-הַהִיא, אֶת-דִּבְרֵיו" (יהושוע כ, ד), וְלֹא שֶׁשְׁוֹו דְּבָרֵיהֶם לְדִבְרֵיו. וְכֵן עִיר שֶׁאֵין בָּהּ זִקְנִים אֵינָה קוֹלְטֶת, שֶׁנֶּאֱמַר "זִקְנֵי הָעִיר-הַהִיא".

ז. רוֹצֵחַ שֶׁגָּלָה לְעִיר מִקָּלֵט, וְרָצוּ אֲנָשֵׁי הָעִיר לְכַבְּדוֹ יֹאמְרוּ לָהֶם רוֹצֵחַ אָנִי; אָמְרוּ לוֹ אִף עַל פִּי כֵן, מִקְבֵּל מֵהֶן.

ח. הַגּוֹלָה אֵינוּ יוֹצֵא מִעִיר מִקָּלֵטוֹ לְעוֹלָם, וְאִפְלוּ לְדַבֵּר מִצּוּהָ, אוֹ לְעֵדוֹת בֵּין עֵדוֹת מִמּוֹן בֵּין עֵדוֹת נַפְשׁוֹת: וְאִפְלוּ לְהַצִּיל נַפְשׁ בְּעֵדוֹתָיו, אוֹ לְהַצִּיל מִיד הַגִּיס, אוֹ מִיד הַנֶּהָר, מִיד הַדִּלְקָה, וּמִיד הַמַּפְלָת. וְאִפְלוּ כָּל יִשְׂרָאֵל צָרִיכִין לְתַשׁוּעָתוֹ כִּיּוֹאֵב בֶּן צְרוּיָהּ, אֵינוּ יוֹצֵא מִשֵּׁם לְעוֹלָם עַד שְׂיָמוֹת הַכּוֹהֵן הַגָּדוֹל. וְאִם יָצָא, הִתִּיר עֲצָמוֹ לְמִיתָה כְּמוֹ שֶׁבֶּאֱרָנוּ.

ט. אֶחָד כּוֹהֵן גָּדוֹל הַמְּשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, וְאֶחָד הַמְּרַבֶּה בְּכִגְדִים; וְאֶחָד כּוֹהֵן גָּדוֹל הָעוֹבֵד, וְאֶחָד הַכּוֹהֵן שֶׁעָבַר: כָּל אֶחָד מֵאַרְבַּעַתָּן שְׁמַת, מַחְזִיר אֶת הַרוֹצֵחַ. אֲבָל מְשׁוּחַ מִלְחָמָה אֵינוּ מַחְזִיר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּכּוֹהֵן הַדִּיּוֹט.

י. רוֹצֵחַ שֶׁנִּגְמַר דִּינוֹ לְגָלוּת, וְלֹא הָיָה שֵׁם כּוֹהֵן גָּדוֹל, וְהַהוֹרָג כּוֹהֵן גָּדוֹל, וְלֹא הָיָה שֵׁם כּוֹהֵן גָּדוֹל אַחֵר, וְכּוֹהֵן גָּדוֹל שֶׁהָרַג, וְלֹא הָיָה שֵׁם כּוֹהֵן גָּדוֹל אַחֵר הָרִי אֵלּוּ גּוֹלִין, וְאֵינֶן יוֹצֵאִין מִעִיר מִקָּלֵט לְעוֹלָם.

יא. נִגְמַר דִּינוֹ לְגָלוּת, וְאַחֵר כֵּךְ מֵת הַכּוֹהֵן הַגָּדוֹל קֹדֶם שֶׁיִּגָּלָה הַרוֹצֵחַ הָרִי זֶה פְּטוּר מִן הַגָּלוּת. וְאִם עַד שֶׁלֹּא נִגְמַר דִּינוֹ מֵת הַכּוֹהֵן הַגָּדוֹל, וּמִנּוּ כּוֹהֵן אַחֵר תַּחֲתָיו, וְאַחֵר כֵּךְ נִגְמַר דִּינוֹ הָרִי זֶה חוֹזֵר בְּמִיתָתוֹ שֶׁלְּשָׁנִי שֶׁנִּגְמַר דִּינוֹ בְּפָנָיו.

יב. נגמר דינו, ונמצא הכוהן הגדול בן גרושה או בן חלוצה
בטלה כהנה, וכאלו נגמר דינו בלא כוהן גדול, ואינו יוצא
משם לעולם.

יג. רוצח ששב לעירו אחר מות הכוהן הגדול, הרי הוא כשאר
כל אדם; ואם הרגו גואל הדם נהרג עליו, שפכר נתכפר לו
בגלותו. ואף על פי שנתכפר לו, אינו חוזר לשררה שהיה בה
לעולם, אלא הרי הוא מורד מגדלתו כל ימיו, הואיל ובאה
תקלה זו הגדולה על ידו.

יד. אף על פי שהחובל באביו בזדון, חייב מיתת בית דין כמו
ההורג שאר אדם, אם חבל באביו או באמו בשגגה, אינו חייב
גלות: שלא חייבה תורה גלות אלא להורג נפש אדם בשגגה
בלבד, כמו שבארנו.